

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-105/22-E

Název	Základní škola Sv. Čecha, Choceň
Sídlo	Sv. Čecha 1686, 565 01 Choceň
E-mail	reditelna@zschocen.cz
IČ	70 888 248
Identifikátor	600 104 184
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Zdena Müllerová
Zřizovatel	město Choceň
Místo inspekční činnosti	Sv. Čecha 1686, Choceň Sv. Čecha 440, Choceň
Termín inspekční činnosti	28. až 30. 3. 2022

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školní zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

Základní škola Sv. Čecha Choceň (dále „škola“) vykonává činnost základní školy a školní družiny. Od předešlé inspekce v roce 2016 byl nejvyšší povolený počet žáků v základní škole

i ve školní družině navýšen. V základní škole vzrost počet tříd z 20 na 24, aktuálně se v nich vzdělávalo 555 žáků (kapacita 660 žáků). Škola poskytuje podpůrná opatření 37 žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. Povinnou školní docházku v zahraničí plní osm žáků, dalším třem bylo povoleno individuální vzdělávání. Aktuálně škola přijímá a vytváří podmínky pro začlenění více žáků s odlišným mateřským jazykem (z Ukrajiny). Výuka je vedena podle školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání *Vzdělání pro život*. Ve všech ročnících jsou vytvořeny skupiny s rozšířenou výukou anglického jazyka, mezi priority patří také výuka informatiky.

Činnost školní družiny se uskutečňuje v sedmi odděleních, která jsou umístěna v hlavní budově a část v dalším vzdálenějším objektu. Přihlášeno bylo 167 žáků (kapacita 180 účastníků). Zájmové vzdělávání probíhá podle školního vzdělávacího programu pro školní družinu s motivačním názvem, *Kdo si hraje, nezlobí*. Stravování pro žáky a zaměstnance zajišťuje jiný právní subjekt.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka školy pro výkon své funkce využívá mnohaleté zkušenosti. Postupně naplňuje stanovené cíle rozvoje pro jednotlivé oblasti, ve kterých zohledňuje potřeby a podmínky školy. Část kompetencí účelně přenesla na svoji zástupkyni a další pedagogy. Řízení je založeno na respektující komunikaci, vzájemné informovanosti a spolupráci. Kontrolní činnost vedení školy pro ověřování a zvyšování úrovně vzdělávání je vhodně doplněna stanoveným počtem hospitací i vzájemnými hospitacemi učitelů pro sdílení zkušeností. Pozornost je i nadále věnována profesnímu rozvoji zaměstnanců, ředitelka s nimi pravidelně projednává výsledky jejich práce a zaznamenává je do osobních plánů rozvoje. Další vzdělávání pedagogických pracovníků je organizováno v souladu s tématy vzdělávacích oblastí pro daný školní rok i profesními zájmy vyučujících. Získané znalosti a dovednosti jsou v různé míře využívány ve výuce.

Pedagogický sbor se mírně obměnil a rozšířil. Poměrně dobrá odborná kvalifikace učitelů se ještě zlepšila, přesto jsou některé předměty vyučovány bez příslušné odbornosti. Změnou je nové obsazení pozice zástupkyně ředitelky a vedoucí učitelky na prvním stupni. Ve školní družině požadovanou kvalifikaci splňují všechny vychovatelky, některé z nich s částečnými úvazky poskytují podporu žákům se speciálními vzdělávacími potřebami jako asistentky pedagoga. Od předešlé inspekce se jejich celkový počet zvýšil. Specializované činnosti vykonávají koordinátoři s absolvovaným dalším studiem. Potřebnou činnost speciálního pedagoga ve škole vykonává externí pracovnice, která rovněž vede předmět speciálně pedagogické péče.

Poradenské, metodické, konzultační a informační služby žákům a zákonným zástupcům jsou poskytovány. K jejich zefektivnění přispívá úzká spolupráce výchovné poradkyně s učiteli a školskými poradenskými zařízeními. Vytvářeny jsou účinné postupy pro identifikaci žáků s potřebou podpůrných opatření.

Materiální podmínky školy se výrazně zlepšily dokončenou dostavbou a přístavbou hlavní budovy. Potřebný počet kmenových tříd a odborných učeben se zvýšil (např. polyfunkční učebna pracovních činností, učebna chemie a fyziky, multifunkční učebna jazyků). Negativem jsou prostorové podmínky pro školní družinu v hlavní budově, její činnost probíhá i v kmenových třídách. Žáci tak i v době odpočinku zůstávají ve stejném prostředí jako v době výuky, což příliš nepřispívá k jejich účinné relaxaci po vyučování. Pro zájmové vzdělávání jsou tak využívány další prostory školy a blízké okolí. K bezpečnému pobytu žáků na zahradě s novými herními prvky a sestavami přispělo její oplocení. Možnosti výuky

se rozšířily vybudováním venkovní učebny. Didaktické pomůcky jsou obměňovány průběžně. Doplněné prostředky ICT techniky výrazněji rozšířily možnosti rozvoje digitálních kompetencí žáků i učitelů v době online výuky a v hodinách informatiky. Škola má výborné podmínky pro rozvoj pohybových dovedností žáků. Zlepšilo se pracovní zázemí pro učitele. Pro bezbariérový pohyb osob s omezenou schopností pohybu je k dispozici nový výtah. Výraznou příležitostí ke zlepšení je modernizace sociálního zařízení, jeho úroveň je zastaralá. Prostředí školy je příjemné a esteticky doplněné výtvarnými pracemi žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Společným znakem hospitované výuky na obou stupních byla klidná a respektující pracovní atmosféra. Vstřícná byla vzájemná komunikace žáků jak uvnitř kolektivu třídy, tak i k novým žákům-cizincům včetně péče o ně. Žáci se hlásili a bez obav vyjadřovali své názory a odpovídali na otázky.

Vzdělávání na prvním stupni bylo promyšlené, metody a formy výuky podporovaly dosažení vzdělávacího cíle. Občas bylo možné sledovat využití postojových hodnot, zejména při týmové práci. Častěji bylo oznámeno téma hodiny a její struktura, méně zřetelně očekávání od žáků. Výuka měla převážně činnostní charakter, žáci pracovali s různými obrazovými pomůckami, které jim usnadňovaly pochopení a procvičení učiva. To bylo zřejmé a efektivní při procvičování učiva v matematice a v českém jazyce. Zvolené formy práce většinou umožňovaly aktivity mimo lavice, občas u interaktivní tabule nebo v komunikačním kruhu na koberci. Pro zlepšení pozornosti žáků byly v části hodin zařazeny krátké relaxační pohybové chvilky, říkanky nebo občasné uplatnění slovní zásoby v anglickém jazyce (metoda CLIL zavedená do nejazykových předmětů). Některé učební situace vyvolaly i cílenou a zajímavou diskusi (vlastivěda), ve které žáci měli dostatek času pro svá vyjádření. Žáci prokazovali dobrou orientaci a spolupráci při práci ve dvojicích nebo skupinách. Někteří rychlejší žáci přirozeně pomáhali dovysvětlit spolužákům probírané učivo (matematika, anglický jazyk). Pokud byla přítomna asistentka pedagoga, pak se soustředila více na žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ostatní žáky občas podporovala podle výukové situace ve třídě. Pravidelnou součástí výuky byla v různých formách kontrola správnosti úkolů. Hodiny byly většinou uzavřeny slovní pochvalou žáků.

Výuka na druhém stupni byla zpravidla dobře promyšlená, častěji zaměřená na upevňování již probraného učiva, méně na seznamování s novými poznatky. S tím souvisel i výběr vzdělávacích forem a metod. Vyučující většinou využívali frontální způsob práce kombinovaný s činností ve skupinách, kdy se někteří stávali jen koordinátory výuky, připravovali podmínky a aktivní byli hlavně žáci. Byl tak dán prostor pro rozvoj žákovské spolupráce, vedoucí ke vzájemné pomoci a důvěře. Ne vždy se však skupinová práce vydařila, v několika případech byla málo smysluplná a neefektivní. Jen ojediněle zařazené činnostní učení by mohlo při větším využití významně posilovat logické myšlení a uvažování v souvislostech. Podpora názornými pomůckami byla výrazná jen při výuce dějepisu a fyziky, v ostatních předmětech učitelé spíše využívali doplňující materiály (pracovní listy, kartičky apod.). Digitální technika byla zapojena jen někdy, výjimečně s ní pracovali všichni žáci (tablety), což představovalo významnou motivaci a zvýšení zájmu o procvičované učivo.

V navštívených hodinách zpravidla chyběla diferenciací úkolů, se všemi žáky bylo většinou pracováno stejným tempem na úlohách jednotné obtížnosti. Zpětná vazba ze strany pedagogů probíhala nejčastěji formou stručného výroku o správnosti žákovy odpovědi. Formativní hodnocení se vyskytovalo ojediněle, k sebehodnocení byli žáci vedeni více formálně nebo vůbec, a vhodně nebyly využívány ani příležitosti pro vzájemné hodnocení.

To snižovalo účinnost vyučovacího procesu. V závěru hodin většinou učitel provedl krátké shrnutí učiva a zhodnocení práce žáků.

Přístup žáků k rozvoji pohybových dovedností v tělesné výchově na obou stupních byl pozitivní. Převládala radost z pohybu a ochota žáků cvičit. Velmi dobře byla promyšlena struktura a organizace pohybových činností s prvky týmové spolupráce. Zvolené činnosti byly pestré a udržovaly žáky v aktivitě. V některých z nich měli žáci příležitost prokázat postoje hodnoty a smysl pro čestné jednání. Nebyl opomenut pitný režim a krátké oddechové chvilky. Škola je aktivní v podpoře sportování žáků, organizuje např. lyžařské kurzy, vodácký výcvik, sportovní dny a zájmové kroužky.

Ve školní družině měli žáci po dopoledním vyučování dostatek času pro odpočinek, pohybovou relaxaci i rozvoj nadání při různých činnostech. Přístup vychovatelek k žákům byl empatický. Denně mají žáci možnost pobytu venku na školních zahradách, sportovištích nebo v okolí školy nebo města. Vychovatelky pro žáky připravují řadu tematických akcí, krátké výlety nebo soutěže. K sociálnímu rozvoji žáků a naplňování cílů zájmového vzdělávání přispěla prázdninová činnost školní družiny formou příměstských táborů.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Získané vědomosti a dovednosti žáků učitelé průběžně sledují a ověřují obvyklými diagnostickými a hodnotícími nástroji, výsledky zaznamenávají formou klasifikace. Podrobnosti z pedagogického pozorování jsou evidovány v malé míře, sledování učebního pokroku žáků systematicky nastavené není. Individualizaci vzdělávací nabídky sloužící účinnému rozvoji žáků vyučující zatím nevěnují dostatečnou pozornost. Cennou zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávacího procesu poskytuje vedení školy externí testování, výkony žáků zpravidla odpovídají oblasti republikového průměru.

Ze zhlédnuté výuky bylo patrné, že se žáci dokázali učit samostatně i v kolektivu, spolupráce byla podporována, ne vždy byla účelně připravená. Komunikativní kompetenci vyučující u žáků rozvíjeli různou měrou, při absenci vlastního bádání, řešení problémových úloh a kreativních úkolů málo. Sociální kompetence jsou rozvíjeny napříč vzdělávacím procesem, důraz je kladen na vytváření příznivých vzájemných vztahů. Naplňování občanských a pracovních kompetencí probíhá mimo jiné v rámci projektů a dalších akcí organizovaných školou.

Celkové hodnocení žáků na vysvědčení bylo na konci prvního pololetí letošního školního roku ještě příznivější než výsledky při minulé inspekční činnosti. Na prvním stupni prospělo s vyznamenáním 95 % žáků, tedy skoro každý žák měl v nižších ročnících možnost zažít pocit úspěchu. Svým vstřícným přístupem je tak pedagogové motivovali pro jejich další školní práci. Na druhém stupni byla prospívajících s vyznamenáním přibližně polovina, což je příznivý podíl, přestože náročnost některých pedagogů byla vysoká (např. anglický a německý jazyk) a jejich hodnocení se výrazně lišilo oproti ostatním předmětům v příslušné třídě. Vedení školy o těchto záležitostech ví, analýzou prospěchu se zabývá, na příslušné pedagogy systematicky působí ve smyslu respektování individuálních možností žáků. Práce s žáky s rizikem školního neúspěchu je založena především na doučovacích aktivitách, ale také na součinnosti rodiny, což není vždy dostatečně efektivní.

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami koordinuje výchovná poradkyně. Vzhledem k jejímu dalšímu pracovnímu vytížení byla méně zřetelná vlastní metodická pomoc vyučujícím při naplňování podpůrných opatření a při vyhodnocování jejich efektivity. To se odráží ve skutečnosti, že na druhém stupni více než polovina žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spadá svým prospěchem do oblasti rizika školního

neúspěchu, což v důsledku znamená nenaplnění podpůrných opatření nebo jejich malou účinnost.

Pozitivní bilance hodnocení chování (žádný žák se sníženým stupněm) ukazuje velmi dobrou efektivitu preventivních aktivit školy. V případě potřeby jsou udělována kázeňská opatření za porušení daných pravidel, příznivé je využívání pochval k ocenění práce a k povzbuzení. Vyučování doplňují mnohé mimoškolní akce (kulturní představení, dějepisné exkurze, výlety atd.), které reálně žákům představují probíraná témata.

Závěry

Vývoj školy

- Od minulé inspekční činnosti byla navýšena kapacita základní školy a školní družiny, počet tříd a odborných učeben se zvýšil dostavbou a přístavbou školy,
- pedagogický sbor se rozšířil a částečně obměnil,
- pokračuje vzdělávání s rozšířenou výukou anglického jazyka a informatiky.

Silné stránky

- Kvalitní práce vedení školy s prospěchovými výsledky vzdělávání, což podporuje další rozvoj žáků v rámci jejich výukových možností,
- zlepšené materiální a prostorové podmínky školy přispívají k výrazné účinnosti vzdělávání a podpoře rozvoje estetického citění žáků,
- podpora žáků-cizinců prostřednictvím úpravy podmínek vzdělávání, intenzivního osvojování českého jazyka a přiměřeného hodnocení.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Nízká míra diferenciací úkolů pro žáky podle jejich možností a předpokladů snižuje účinnost vzdělávání,
- minimální herní prostor školní družiny v kmenových třídách nepřispívá k vhodné relaxaci žáků.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Věnovat více pozornosti účinnému formativnímu hodnocení, ověřování pochopení učiva a zhodnocení hodiny ve vztahu ke stanovenému cíli,
- zaměřit výběr vzdělávacích akcí pro pedagogy na práci se vzdělávacími cíli, na aplikaci diferenciací ve výuce a na vedení žáků k sebehodnocení,
- modernizovat stávající sociální zařízení.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 30 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 28. 3. 2022
2. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2021, čj. MSMT-3455/2021-5 (nejvyšší povolený počet žáků v základní škole)
3. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení s účinností od 1. 9. 2017, čj.: KrÚ 47864/2017 (nejvyšší počet žáků ve školní družině)
4. Potvrzení ve funkci ředitelky školy účinností od 1. 8. 2019
5. *Koncepce rozvoje školy v letech 2018-2023*, březen 2018
6. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok 2020/2021 ze dne 8. 10. 2021
7. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, *Vzdělávání pro život*, 4. verze s platností od 1. 9. 2016
8. Školní vzdělávací program pro školní družinu, *Kdo si hraje nezlobí*, 3. verze s platností od 11. 10. 2018
9. Školní matrika, školní rok 2021/2022
10. Třídní knihy a přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny, školní rok 2021/2022
11. Rozvrhy hodin tříd a pedagogů pro školní rok 2021/2022 s platností od 14. 3. 2022
12. Školní řád s účinností od 1. 2. 2016 včetně dodatku s účinností od 1. 9. 2020
13. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 2. 2016
14. Záznamy z jednání pedagogických rad, školní roky 2020/2021 a 2021/2022
15. Dokumentace výchovného poradenství a prevence rizikového chování žáků, školní rok 2021/2022
16. Personální dokumentace pedagogických pracovníků (výběr), školní rok 2021/2022

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místě příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková,
školní inspektorka, vedoucí inspekčního týmu

Mgr. Bc. Jaroslava Zemánková v. r.

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Bc. Lenka Kalinová v. r.

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

V Pardubicích 25. 4. 2022

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PhDr. Zdena Müllerová, ředitelka školy

PhDr. Zdena Müllerová v. r.

V Chocni 29. 4. 2022